

POSTANOWIENIE

26 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 26 marca 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa R.K.

przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z 17 grudnia 2024 r., I ACa 657/24,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 25 stycznia 2024 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie zasądził od pozwanego Banku Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz R.K. 227.020,79 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 11 listopada 2022 r do dnia zapłaty i orzekł o kosztach postępowania.

Wyrokiem z 17 grudnia 2024 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie oddalił apelację pozwanego i orzekł o kosztach postępowania.

Pozwany wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w całości. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący w pierwszej kolejności powołał się na oczywistą zasadność skargi wobec naruszenia przez Sąd Apelacyjny dyspozycji art 4 i art. 6 dyrektywy 93/13 z uwagi na fakt, iż sporna umowa została zawarta w 2002 r., a zatem przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, wobec czego postanowienia dyrektywy, jak również orzecznictwo TSUE nie mają w niniejszej sprawie zastosowania. Skarżący wskazał także, że Sąd Apelacyjny naruszył dyspozycję art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 5 i art. 6 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, skutkujące bezpodstawnym zasądzeniem ustawowych odsetek za opóźnienie, albowiem winny być one ewentualnie zasądzone od dnia wymagalności roszczenia powoda.

Następnie skarżący powołał się na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych opartych o dyspozycję art. 5 k.c. w zw. z art. 385¹ § 1 i 2 k.c. oraz art. 411 pkt 4 k.c. w zw. z art. 411 pkt 2 k.c. w zw. z art. 410 § 1 k.c. w zw. z art. 405 k.c. polegających na konieczności rozstrzygnięcia, czy w przypadku, gdy kredytobiorca dokonał całkowitej spłaty kredytu, możliwa jest abstrakcyjna kontrola postanowień umowy, a także czy sąd orzekający może zastąpić postanowienie abuzywne kursem rynkowym (obiektywnym kursem średnim NBP) lub zastosować przepis dyspozytywny z art. 358 § 2 k.c.

Powódka w piśmie z 3 września 2025 r. (potraktowanym jako odpowiedź na skargę kasacyjną) wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Pismo to zostało wniesione po upływie terminu z art. 398⁷ § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnił przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie zostać przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Bliższa analiza skargi kasacyjnej wykazała, że w sprawie nie zachodzi przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przywołane przez skarżącego kwestie zostały obszernie wyjaśnione w uchwale całej Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, zasadzie prawnej, (OSNC 2024, nr 12, poz. 118), w której przyjęto, że w razie uznania, iż postanowienie umowy kredytu

indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów. W szczególności w judykaturze konsekwentnie zwraca się uwagę na niedopuszczalność zastąpienia niedozwolonych postanowień umownych odsyłających do kursu waluty obcej wynikającego z tabeli bankowej odesłaniem do kursu średniego waluty obcej ustalanego przez Narodowy Bank Polski (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2022 r., II CSKP 45/22; zob. też wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2022 r., II CSKP 163/22, II CSKP 285/22 i II CSKP 382/22, z dnia 20 maja 2022 r., II CSKP 403/22, a także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2023 r., I CSK 4312/22). W razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie.

Odnosząc się do twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), należy przypomnieć, że zachodzi ona wówczas, gdy z treści skargi bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że wadliwości przytoczone w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Konieczne jest w związku z tym wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającej na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; postanowienie Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 r., nr 4, poz. 75; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Wymaga przy tym podkreślenia, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia

(zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Wynikająca z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ma charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że skarga kasacyjna jest zasadna w stopniu „oczywistym”, jeżeli można ją stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby pogłębionego badania okoliczności sprawy (zob. postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala przyjąć, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w przyjętym wyżej rozumieniu. Okoliczność, że przepisy dyrektywy 93/13 co do zasady nie mają zastosowania do umów, które zostały zawarte przed dniem wejścia państwa członkowskiego do UE nie oznacza, że kontekst unijny jest całkowicie pozbawiony znaczenia. Należy bowiem uwzględnić, że ustawa z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę, wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, która wprowadziła do kodeksu cywilnego obowiązującą obecnie regulację dotyczącą wzorców umów i kontroli niedozwolonych postanowień umownych, w tym art. 385¹ § 1 k.c., miała na celu m.in. przedakcesyjną transpozycję dyrektywy 93/13. W związku z tym, dążąc do zapewnienia jednolitości wykładni istotnych w niniejszej sprawie przepisów kodeksu cywilnego w czasie ich obowiązywania przed akcesją i po akcesji, a także mając na względzie zobowiązanie wynikające z art. 68 Układu Europejskiego, ustanawiającego stowarzyszenie między Rzeczpospolitą Polską a Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi, sporządzonego w Brukseli dnia 16 grudnia 1991 r. oraz zobowiązanie do prowadzenia negocjacji akcesyjnych w dobrej wierze, należy kierować się przy tej wykładni wskazówkami wynikającymi z prawa unijnego oraz orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zob. wyrok SN z 14 lipca 2017 r. II CSK 803/16; postanowienie SN z 27 września 2024 r., I CSK 4295/23; wyrok SN z 6 czerwca 2024 r., II CSKP 1468/22; postanowienie SN z 20 maja 2025 r., I CSK 2171/24).

Skarżący zarzucając naruszenie art. 481 § 1 k.c. podniósł, że zasądzenie odsetek poczynszy od dnia 11 listopada 2022 r. było niezasadne. W tym kontekście należy zauważyć, że 2 listopada 2022 r. powódka złożyła pozwanemu oświadczenie o potrąceniu wpłaconej przez siebie kwoty 427.020,79 zł

z wierzytelnością banku z tytułu wypłaconej kwoty kredytu w wysokości 200.000 zł i wskutek umorzenia się wierzytelności do wysokości wierzytelności niższej wezwała pozwany bank do zapłaty kwoty 227.020,79 zł w terminie do 10 listopada 2022 r. Oznacza to, że wymagalność roszczenia nastąpiła kolejnego dnia, tj. 11 listopada 2022 r.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Agnieszka Jurkowska-Chocyk

A.G.

[SOP]